

OPINIONS OF TURKISH LEARNERS AS A FOREIGN LANGUAGE ABOUT LEARNING TURKISH WITH DIGITAL MATERIALS¹

Gülden FENERCİ²

Fatih KANA³

Abstract

The aim of the study is to examine the opinions of Turkish as a foreign language learners towards learning Turkish with digital materials. For this purpose, case study design was used from qualitative research designs in the study. Data were provided from a study group of 20 people who learned Turkish as a foreign language from different institutions and organizations. The data obtained in the study were analyzed qualitatively and the findings were determined according to the codes obtained. As a result of the research, it was determined that Turkish as a foreign language learners went through different education systems and had different infrastructures. In addition, it was determined that there were positive opinions about the use of information communication systems, digital materials in teaching, media literacy and the use of technology, but no common views were formed.

Keywords: Information and Communication Technologies, Digital Material, 21. Century Skills, Teaching Turkish as a Foreign Language.

¹ This research is derived from Gülden Fenerci's master's thesis prepared under the supervision of Dr. Fatih Kana.

² Turkish Language and Literature Teacher, Ministry of National Education, e-mail: gulden.fenerci@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2209-4330

³ Corresponding Author: Assist. Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, e-mail: fatihkana@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1087-4081

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN DİJİTAL MATERYALLERLE TÜRKÇE ÖĞRENMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ⁴

Gülden FENERCİ⁵

Fatih KANA⁶

Özet

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dijital materyallerle Türkçe öğrenmeye yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmaya farklı kurum ve kuruluşlardan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 20 kişilik çalışma grubundan veri sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler nitel olarak analiz edilmiş ve elde edilen kodlara göre bulgular tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerinin farklı eğitim sistemlerinden geçtiği, farklı alt yapılarla sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bilgi iletişim sistemlerinin, dijital materyallerin öğretimde kullanılmasını ve medya okur yazarlığı, teknoloji kullanımı konusunda olumlu görüşlerinin olduğu bununla birlikte ortak görüşlerin oluşmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi İletişim Teknolojileri, Dijital Materyal, 21. Yüzyıl Becerileri, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

GİRİŞ

Teknoloji, insan ihtiyaçlarının çabuk ve kolay karşılanması için geliştirilen ürünler ve uygulamalardır. Bu ürünler ve uygulamaların ortaya çıkabilmesi insanlığın çabasıyla olmuştur. Yani insanlığın ihtiyaç giderme çabası ve yaşamı kolaylaştırma gayreti teknolojiyi doğurmuştur (İşman, 2014). İçinde yaşanılan dünyada teknolojinin olmadığı bir ortam düşünmek nerdeyse imkansızlaşmıştır. Tüm yaşam teknolojinin sağladığı kolaylıklarla ilerlemektedir. İnsanoğlu kendi eliyle kurduğu sanal alemde

⁴ Bu araştırma Dr. Fatih Kana danışmanlığında hazırlanan Gülden Fenerci'nin yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

⁵Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, e-mail: gulden.fenerci@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2209-4330

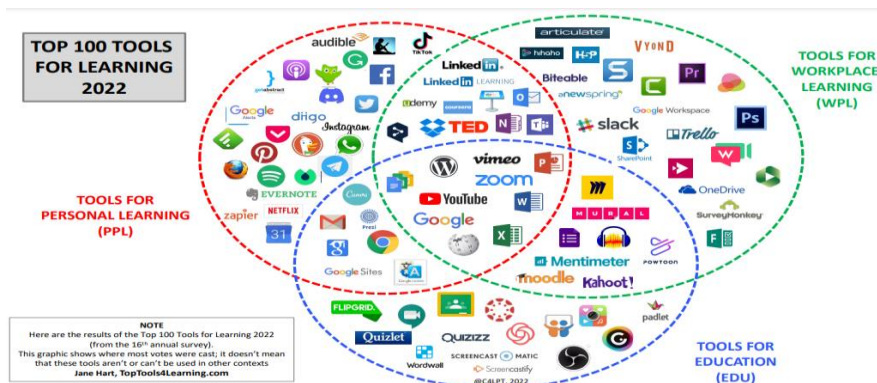
⁶ Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, e-mail: fatihkana@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1087-4081

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dijital Materyallerle Türkçe Öğrenmeye Yönelik Görüşleri

genel ihtiyaçlarının yanında kolaylıkla iletişim kurma ve bilgiye ulaşma imkânı bulmaktadır (Başak ve Ayvacı, 2017).

Bu yüzyılda bilginin kolay ve çabuk elde edilmesi kadar bilginin diğer alanlarda da işlevsel olması beklenir. Farklı disiplinlerin bir araya gelerek yeni bilgiyi ortaya çıkarma çalışmalarına disiplinler arası iş birliği denmektedir ve her geçen gün bu yaklaşımın önemi artmaktadır (Aktan, 2007). Bu yüzyılda hızla ve yoğun bir şekilde yaşanan eğitimin teknolojikleşmesi ve değişen ihtiyaçlar neticesinde bu profile uygun öğretmen ve öğrencinin de ortaya çıkmasını sağlamıştır (Aydın ve Tunagür, 2021). Lemke (2003)'nin ifade ettiği haliyle teknolojinin günümüz halini alması bu çağın bireylerini de çağa uymaya ve becerilerinin çağa uydurmaya zorlamıştır. Bu zorunluluk 21. yüzyıl becerileri olarak bireylerin karşısına çıkmaktadır. Disiplinler arası çalışmalarda teknoloji kullanımı önemli bir ihtiyacdır. Özellikle sosyal bilimlerde dil öğrenimi için teknoloji kullanımı ve bilimsel yenilikler oldukça kıymetli desteklerdir.

Dil öğretimi için ses üretimi, görsel ürünler dersin en önemli materyalleridir. Tüm bunlar için dil laboratuvarlarında teknolojiyle buluşmak gerekir (Kartal, 2005). Dil öğreniminin geçmişinde en teknolojik yapı dil laboratuvarlarıyken günümüzde çoklu öğretim ortamlarında dil öğretimi yapılmaktadır (Büyükaslan, 2007). Jane Hart, son 16 yıldır yaptığı anket çalışmaları sonucunda eğitimde en çok kullanılan araçları sıralamaktadır (<https://toptools4learning.com/wp-content/uploads/2022/08/TT4L2022.pdf>).

Şekil 1. 2022 yılının eğitimde en çok kullanılan araçları

IJLER

International Journal of Language and Education Research

Volume 5/Issue 2, August 2023

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Mdrlg (YEĞİTEK) tarafından 2017 yılında Türkiye eğitim ve öğretimini devam ettiren Suriyeli ocukların Türkçe öğrenmelerini ve Türk kültürüne, toplumuna uyumlarını kolaylaştırmak amacıyla "Bil Bakalım" adlı mobil uygulama oyunu hazırlandı. Bu uygulamayla 7-9 yaş arası çocuklara interaktif bir öğrenme ortamı sağlanmıştır (MEB, 2017).

Öğretim programında yer alan bu ifadeler dijital materyal kullanımını ve bu kullanımın nasıl olması gerektiği belirtilmiştir. MEB bünyesinde devam eden PİKTES Projesinin Hayat Boyu Türkçe kitabı, Salih hikâye seti, Yabancı ğrenciler İçin Türkçe Hikyeler, Yabancı ğrenciler İçin Türkçe alışma Kitapları projenin resmi internet sitesinden dijital olarak ulaşılabilir şekilde hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın EBA platformu bilişim ağının aktif kullanımını göstermektedir. Her sınıf düzeyi ve ders için çeşitli ders materyallerinin bulunduğu platformda yabancılar için Türkçeye de yer verilmiştir. <https://turkce.eba.gov.tr/> adresiyle EBA'nın yabancılar Türkçe ğretim materyallerine ulaşılabilir.

Türkiyedeki tüm niversiteler TMER veya DİLMER gibi dil ğretim merkezleri aracılığılığıyla yabancı uyruklu ğrencilere Türkçe ğretimi yapmaktadır. niversiterin yabancı uyruklu ğrencilerine Türkçe ğretim yapabilmek için oluşturdukları birimler hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim programları yapmaktadır. Bununla birlikte niversiteler hazırlıkladıkları yazılı ve dijital materyalleri de yabancılar Türkçe öğrenimine sunmaktadır. Günümüzde hazırlanan tüm yazılı materyallere karekodlar aracılığı ile dijital materyallerin de ayrıca eklendiği bilinmektedir. Hazırlanan alışma kitaplarına dinleme parçaları dijital olarak entegre edilmektedir.

Alanyazın taraması yapıldığında Türkçe eğitim alanını dijital materyallerle ve teknolojiyle ilgili birçok çalışmanın olduğu (Altunbay ve Bıçakçı, 2018; Avcı ve Coşkun, 2021; Avcı ve Okan, 2021; Ciğerci, 2016; Eroğlu, 2020; Elkıran ve Beler, 2021; Ertem, 2016; Eskimen ve Erdoğdu, 2021; Gcer ve Gürsoy, 2022; Karakuş ve Er, 2021; Fidan, Sarıaslan ve Yılmaz, 2022; Geçgel ve Erdemir, 2021; Geçgel ve Kana, 2020; Geçgel, Kana, Durak ve Meriç, 2020; Geçgel, Kana ve Eren, 2020; Geçgel ve Taşkın, 2021; Kana ve Kiler, 2021; Kana ve Mete, 2021; Kana ve Oskay, 2021; Kana ve şenol, 2021; Kırıcı, 2022; Kolcu ve Balcı, 2021; Kurudayıoğlu ve Bal, 2014;

Maden ve Önal, 2022; Öрге Yaşar, 2017; Özbay ve Özdemir, 2014; Özdemir, 2017; Özdemir, 2021; Özerbaş ve Öztürk, 2017; Tiryaki ve Karakuş, 2019; Ustabulut, 2021; Ustabulut ve Kana, 2021; Yıldız, 2020; Yaman, Demirtaş ve Aydemir, 2013; Yılmaz, Üstündağ, Güneş ve Çalışkan, 2017); yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijitalle ilgili çalışmalar olmasına rağmen yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dijital materyallerle ilgili görüşlerinin yer aldığı bir çalışmanın olmadığı görülmektedir (Aydın, 2019; Aytan ve Ayhan, 2018; Baş ve Yıldırım, 2018; Birinci, 2020; Büyükaslan, 2007; Eroğlu, 2022; Göker ve İnce, 2019; Karalök, 2020; Sözer, Özdamar, ve Pilanci, 2020; Tiryaki ve Zini, 2022; Türkben ve Alptekin, 2022; Yalçın, 2022; Yılmaz ve Babacan, 2015). Bu çalışmayla yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerinin dijital materyaller yardımıyla Türkçe öğrenmeye yönelik görüşleri tespit edilebilecektir. Bu araştırmanın amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin Türkçe öğrenimlerinde kullandıkları dijital materyallere yönelik görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada aşağıdaki alt problemlere ilişkin sorulara cevap aranmıştır:

- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin bilişim ve teknoloji kavramlarıyla ilgili görüşleri nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyler Türkçe öğrenme sürecinde öğreticiyle ve Türkçe öğrenen diğer arkadaşlarıyla iletişim kurmak için hangi dijital materyalleri kullanmaktadırlar?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin Türkçe öğrenirken kullandıkları dijital materyaller başarılarını nasıl etkilemektedir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin dijital materyal uygulamaları hakkındaki düşünceleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dijital materyallerle Türkçe öğrenmeye yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum deseni, araştırmacının belirli bir durumu (olayı, grup veya bireyi) derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde incelemesini amaçlar. Bu yöntemde, araştırmacı, olayın iç yüzünü anlamak için kapsamlı veri toplama süreçleri kullanır ve genellikle birkaç veri kaynağını birleştirerek derinlemesine bir analiz yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmacılar, durum deseni

yöntemini kullanarak çeşitli sosyal, kültürel, eğitimsel ve organizasyonel sorunları ve durumları inceleyebilirler. Bu yöntem, özellikle insan davranışı, sosyal ilişkiler ve deneyimler hakkında daha derinlemesine bir anlayış elde etmek istendiğinde faydalı olabilir (Büyüköztürk, Kılıç akmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2021).

Çalışma Grubu

Araştırmanın alışma grubunu ise Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığına (MEB) ya da Yüksek ğretim Kuruluna (YK) bağlı okul ya da kurumlarda yabancı dil olarak Türkçe ğrenen 20 kişi oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere ait tanımlayıcı bilgiler şyledir:

Tablo 1

Katılımcıların demografik zellikleri

Katılımcı	Cinsiyeti	Yaşı	Eğitim Durumu	Uyruğu	Türkiye'de Kaldığı Süre	Türkçe Kursuna Katılma
K 1	Kadın	21	Lisans 2. sınıf	Bosna Hersek	3 Yıl	Evet
K 2	Erkek	20	Lisans 2. sınıf	Moldova	2 Yıl 6 Ay	Evet
K 3	Erkek	21	Lisans 2. sınıf	Ürdün	2yıl	Evet
K 4	Erkek	23	Lisans 2. sınıf	Somali	2yıl	Evet
K 5	Erkek	21	Lisans 2. sınıf	Gürcistan	3 Yıl 3 Ay	Evet
K 6	Erkek	20	Lisans 2. sınıf	Azerbaycan	4 Yıl	Evet
K 7	Erkek	19	Lisans 2. sınıf	Azerbaycan	3 Yıl	Evet
K 8	Erkek	20	Lisans 2. sınıf	Azerbaycan	4 Yıl	Evet
K 9	Erkek	19	Lisans 2. sınıf	Azerbaycan	3 Yıl	Evet
K 10	Kadın	22	Lisans 2. sınıf	Bosna Hersek	3 Yıl	Evet
K 11	Kadın	22	Lisans 2. sınıf	Senegal	2 Yıl 6 Ay	Evet
K 12	Erkek	20	Lisans 2. sınıf	Azerbaycan	3 Yıl	Evet
K 13	Erkek	21	Lisans 2. sınıf	Macaristan	2 Yıl 6 Ay	Evet
K 14	Erkek	17	Lise 11. Sınıf	Afganistan	4 Yıl	Hayır
K 15	Erkek	15	Lise 11. Sınıf	Irak	6 Yıl	Hayır
K 16	Kadın	15	Lise 11.sınıf	Filistin	3 Yıl	Evet
K 17	Erkek	15	Lise 9. Sınıf	Irak	7 Yıl	Hayır
K 18	Kadın	33	Yüksek Lisans	Fransa	3 Yıl	Hayır
K 19	Erkek	18	Lise 12. Sınıf	Irak	6 Yıl	Hayır
K 20	Kadın	22	Lisans 4. sınıf	Japonya	4 Ay	Evet

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan gönüllülerden 6 tanesinin kadın, 17 tanesinin erkek olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin 1'inin yüksek lisans mezunu, 14'ünün üniversite öğrencisi ve 5'inin lise öğrencisi olduğu görülmektedir. Katılımcıların 5'i Azerbaycan, 3'ü Irak, 2'si Bosna Hersek, 1'i Japonya, 1'i tanesi Fransa, 1 tanesi Macaristan, 1 tanesi Ürdün, 1 tanesi Senegal, 1 tanesi Somali, 1'i Gürcistan, 1'i Afganistan, 1'i Filistin ve 1'inin de Moldova'dan ülkemize geldiği anlaşılmaktadır. Bu katılımcılar ülkemizde 4 ayla 6 yıl arasında bulunmuş ya da halen bulunmaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak bir kurstan öğrenen katılımcı sayısının ise 15 olduğu tespit edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplamak amacıyla hazırlanan görüşme soruları "Avrupa Birliği – DigCompEdu Dijital Yeterlik Çerçevesi"nden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Avrupa Birliği–DigCompEdu Dijital Yeterlik Çerçevesinde eğitimciler için altı farklı alanda 22 yeterlik belirlenmiştir. Bu yeterlilikler göz önüne alınarak araştırma için 25 soruluk yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu için pilot uygulamalar yapılmış, pilot uygulamalar sonucunda sorulara ekleme ve çıkartmalar yapılarak alan uzmanlarıyla paylaşılmış geri bildirimler neticesinde son halini almıştır. Görüşme soruları hazırlanırken ve görüşmeler gerçekleştirilirken etik ilkelere uyulmuştur. Katılımcıların araştırma için gerekmeyen kişisel bilgileri ve demografik özellikleri görüşme sorularına dahil edilmemiştir.

Veri Analizi ve Yorumlanması

Nitel araştırmada araştırmacı araştırmanın her aşamasında bulunarak çalışmada aktif bir rol almaktadır. Bu açıdan bakıldığında araştırmacının verilerin analizinde de büyük öneme sahip olduğu görülür. Araştırmacının çalışması için hazırladığı görüşme soruları ve katılımcıların yanıtlarından oluşturduğu kodlar analizi ve cevapların yorumlarını belirler (Çelik, Başer, Baykal ve Kılıç Memur, 2020). Bu araştırmanın nitel verileri tümevarımcı betimsel analizle ortaya çıkarılmıştır. Betimsel analizde çalışmanın veri toplama aşamasında elde edilen görüşme cevapları okuyucuya doğrudan sunulur. Katılımcıların görüşme sorularına verdiği cevaplarla beraber bu cevaplardan oluşan kodlar ve temalar da çalışmaya eklenebilir (Günbayı, 2019).

Geçerlilik ve Güvenirlik

Bilimsel araştırmaların geçerliği ve güvenilirliği en önemli inandırıcılık ölçütüdür. Nicel araştırmalarda araştırmaların veri toplama araçları ve desenleri geçerlilik ve güvenilirliği test edebilirken nitel araştırmalarda bu mümkün değildir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Nitel araştırmanın geçerlilik ve güvenilirlikte örneklemin makul büyüklükte olması inandırıcılığının kanıtlanabilmesini ve araştırmanın kalitesini artıracaktır (Başkale, 2016).

Bu çalışma kapsamında araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak adına veri toplama araçları uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda düzenlenmiştir. Çalışma verileri toplanmadan önce farklı yabancı uyruklu Türkçe öğrenen gruplar üzerinde pilot olarak uygulanmış ve B2 seviyesinde Türkçe öğrenenlerin görüşme sorularına verdiği yanıtların araştırma açısından daha açıklayıcı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın verileri birbirinden bağımsız iki kodlayıcı tarafından analiz edilmiştir. İki araştırmacı araştırma verilerinden elde edilen kod ve temaları karşılaştırarak ortak bir noktada buluşmuşlardır. Araştırmada verilerinin analizi yoluyla gerçekleştirilen kodlar ve temalar alan uzmanlarının görüşlerine sunulurak son hali verilmiştir. Son olarak elde edilen kodlar katılımcıların sayılarıyla frekanslara dönüştürülmüştür.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Bilişim Teknoloji Hakkındaki Bilgileri ve Bu Konudaki Yeterlikleri

Tablo 2

Bilişim teknoloji hakkındaki bilgileri ve bu konuda kendilerini ne kadar yeterli gördükleri

Kod	f
Yeterince biliyorum.	9
Çok yeterli değilim.	4
Bilişim teknolojilerini öğrenmeye çalışıyorum.	4
Bilişimin tanımını biliyorum. Kendime yetecek kadar da bu konuya hakimim.	4
Bilişim teknolojilerinden bazı programları öğrenmeye çalışıyorum.	2

IJLER

International Journal of Language and Education Research

Volume 5/Issue 2, August 2023

Bilişim teknolojilerinin önemini biliyorum ama bu konuda kendimi yetersiz görüyorum. 2

Tablo 2 incelendiğinde çalışmaya katılan yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler bilişim teknolojileri hakkında yeterince bilgiye sahip olduklarını (f=9), bu konuda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını (f=4), bilişim teknolojilerini öğrenmeye çalıştıklarını (f=4), bilişim teknolojilerini kullanmayı bildiklerini ve özel programlar öğrenmeye çalıştıklarını (f= 2), bu konunun önemini bilmekle birlikte kendilerini bu konuda yetersiz gördüklerini (f=2) belirtmişlerdir.

"Yeterince biliyorum." (K1 kodlu katılımcı)

"Phyton öğreniyorum." (K2 kodlu katılımcı)

"Çok yeterli değilim." (K3 kodlu katılımcı)

"Bir bilgi oluşturmak ve korumak için kullanabileceğimiz aletler ve cihazlar olarak biliyorum. Bence az çok." (K 4 kodlu katılımcı)

"Yeni teknoloji insanların herhangi bir işlerin kolaylaştırması sağlıyor. İletişim dahil." (K5 kodlu katılımcı)

"Telefon bilgisayar gibi teknolojik alatlerdir. %70 oranında yeterli bulmaktayım kendimi". (K7 kodlu katılımcı)

"Bilişim teknolojileri bilginin toplanmasında işlenmesinde depolanmasında kullanıla iletişim ve bilgisayarlar dahil bütün teknolojileri kapsayan teknolojilerdir". (K11 kodlu katılımcı)

"Bilişim teknolojileri hakkında aşına değilim. Başka bir bölümde okuduğum için kendimi bu konuda yetersiz görüyorum." (K13 kodlu katılımcı)

"Bilişim teknolojileri hakkında o dersi almadan önce bir sürü merak düşüncem vardı ve Bayadır o bölümü okuyabilmek için Bilgisayar arasında Birçok Eğitici Videolar izliyerek Kendimi Uzman Yapmaya çalıştım." (K17 kodlu katılımcı)

"Onlarla büyüdüğüm diye, çok iyi anlıyorum ve iyi kullanıyorum." (K18 kodlu katılımcı)

"Ben teknolojide çok iyi biliyorum + yazılım öğreniyorum." (K19 kodlu katılımcı)

“Bilişim teknoloji hakkında özel bilgileri çok bilmiyorum. Temel bilgiler biliyorum.” (K20 kodlu katılımcı)

Günlük Hayatta Teknoloji Kullanarak Yaptıkları İşler

Tablo 3

Günlük hayatta teknoloji kullanarak yaptıkları işlerler ilgili görüşleri

Kod	f
Ders çalışmak için	8
İletişim için	8
dev yapmak için	6
Boş vakit geçirmek	5
Kitap okumak için	4
Türkçe bilgimi iletirmek için	1
Alışveriş yapmak için	1

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılanların günlük hayatlarında teknolojiyi ders çalışmak (f=8), iletişim (f=8), dev yapmak (f=6), boş vakitlerini değerlendirmek (f=5), e-kitap okumak (f=4), Türkçe öğrenmek (f=1) ve alışveriş yapmak (f=1) için kullandıkları tespit edilmiştir.

“Ders çalışmaya, müzik dinleme, film izleme, sosyal medya” (K1 kodlu katılımcı)

“niversite eğitimim için gerekli olan bazı konularda internet aracılığıyla bilgi sahibi oluyorum.”(K2 kodlu katılımcı)

“Bana zor gelen bütün işleri teknoloji kullanarak yapmak isterim.örn: muhasebeci, pilotluk, ğretmenlik” (K4 kodlu katılımcı)

“Ders çalışmak ve diğer aktiviteler nerdeyse günün yarısını” (K7 kodlu katılımcı)

“Ders alışma, kişisel gelişim(araştırma vb.), boş zamanlarımı kişisel bilgisayar vasıtasıyla karşılıyorum” (K8 kodlu katılımcı)

“Ders alışma, film izleme, kitap okuma” (K10 kodlu katılımcı)

“Günlük hayatta ders çalışmak, haberleşmek teknoloji kullanıyorum” (K11 kodlu katılımcı)

“Haber okuma , dev yapma” (K12 kodlu katılımcı)

“Günlük hayatta sadece ders çalışmak ve ailemle iletişim kurmak için teknoloji kullanıyorum.” (K13 kodlu katılımcı)

“Ödevleri, spor yapınca, sınavlarda” (K16 kodlu katılımcı)

“Ders, proje, performans vb. gibi ödevlerim ve derslerim için kullanıyorum” (K 17 kodlu katılımcı)

“Her şey yapabiliyim. Hicdeftler kullanmadan her şey dijital olarak kaydediyorum (istediğimkalmali bilgi). Bilgisayarda çalışıyorum. Butun ihtiyaçlarım için uygulamaları bulurum.” (K18 kodlu katılımcı)

“Kitap okumak video izlemek” (K19 kodlu katılımcı)

“Türkçe kelime araştırırken internette bakıyorum Türkçe video yayılırken video düzeltmek için uygulama kullanıyorum ve instagrama veya youtubeye atıyorum. Stajda metin yazarken ve metin şirketin sitesinde yayılırken” (K20 kodlu katılımcı)

Medya Okuryazarlığı Hakkında Bilgileri ve Bu Bilgiyi Edinme Süreçleri

Tablo 4

Medya Okuryazarlığı Hakkında Bilgileri ve Bu Bilgiyi Nasıl Edindikleri

Kod	f
Medya okuryazarlığını kendimce tanımlayabilirim.	11
Medya okuryazarlığı hakkında bilgim yok.	4
Medya okuryazarlığı kavramını internette duydum.	1
Eğitim süreci için çok önemlidir.	1

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılanların medya okuryazarlığı hakkında bazı katılımcıların kendilerince bir tanımlama yapabildikleri (f=11), bazı katılımcıların ise bu kavram hakkında bilgilerinin olmadığı (f=4) tespit edilmiştir. Ayrıca bazı katılımcılar medya okuryazarlığı terimini internette duyduğunu dile getirirken, bazı katılımcılar ise medya okuryazarlığının eğitim süreci için çok önemli olduğunu dile getirmektedir.

“Günlük dilde radyo, televizyon, gazete, dergi, gibi elektronik veya yazılı basın organlarına erişmek, kritik bir şekilde okumak, yargılamak, yaratmak için kullanılan bir terimdir.”(K1 kodlu katılımcı)

“Radyo, gazete, dergi, elektronik dergileri gibi kritik bir şekilde okumak, yargılamaktır. Genelde bu konudaki bilgileri elektronik medyadan (twitter gibi) alıyorum.” (K2 kodlu katılımcı)

"Cevap olarak bu okur yazarlık internette karşılaştığım haberleri okuyup anlama becerisi Türkçe ama dilim ile aynı dil ailesi olması sebebiyle tarafımda öğrenilmek aşamasında sıkıntı yaratmadı." (K8 kodlu katılımcı)

"Twitter, instagram ve diğer büyük platformlarda günlük hayatta gördüğümüz gibi paylaşım veya bilgi edinmektir." (K 9 kodlu katılımcı)

"Radyo, tv. Gazete, dergi kritik şekilde okumak, yargılamak için kullanılan terimdir." (K 10 kodlu katılımcı)

"Medya okuryazarlığı radyo, televizyon gibi elektronik veya yazılı basın organlarına erişmek, kritik bir şekilde okumak yaratmak için kullanılır." (K11 kodlu katılımcı)

"Medya okuryazarlığı günlük hayatta sosyal medya kullanırken okuyup yazmaktır." (K12 kodlu katılımcı)

"Medya okuryazarlığı benim için vatandaşların somut etilere sahip bilgilere erişme, bunları analiz etme ve üretme yeteneğidir." (K13 kodlu katılımcı)

"Medyadan aldığım bilgileri değerlendirme becerisidir. Yani sadece medyadan bilgi almaktan ziyade, kendin düşünüp nasıl bilgi olduğunu anlama becerisidir. Nereden edindiğimi hatırlamıyorum ama sanırım internetten bu kavram karışma çıktı." (K20 kodlu katılımcı)

Türkçe Öğrendikleri Kurumdan Gördükleri Teknolojik Destekler ve Bu Alandaki Beklentileri

Tablo 5

Türkçe öğrendikleri kurumdan gördükleri teknolojik destekler ve bu alandaki beklentileri

Kod	f
Kurum Türkçe dersleri için internet, bilgisayar, akıllı tahta gibi teknolojik destek sağlıyor.	9
Türkçe öğrendiğim kurumdan teknolojik destek görmedim.	2
Kurum dışında internetten ücretsiz Türkçe öğrenme imkânı çok kısıtlı.	2
Online olarak Türk arkadaşlar ile tanışmak için fırsat varsa daha güvenli bir şekilde arkadaş olabilir ve daha eğlenceli Türkçe geliştirebilir.	1
Kurumun teknik alt yapısı yetersizdi.	1

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların Türkçe öğrendikleri kurumdan teknolojik anlamda internet, bilgisayar, akıllı tahta (f=9) desteği dışında yeterli teknolojik imkânı görmedikleri (f=2) imkanların

kısıtlı olduğu (f=2) ve teknik alt yapının yetersiz olduğu (f=1) ve online çalışmalarla Türk arkadaşlarla güvenli ortamlarda görüşme imkânı sağlanmasını (f=1) bekledikleri görülmüştür.

“İnternette bulduğumuz bilgiler çok faydalı” (K22 kodlu katılımcı)

“Türkçe öğrenmek için pek teknolojik destek sağlanmıyor. İnternette ücretsiz Türkçe öğrenme siteleri ya da kursları çok az ve gelişmiş değildir. (İngilizce öğrenmek için milyonlarcaopsyon vardır.)”(K2 kodlu katılımcı)

“Askeri okulda okuduğum için eğitim sadece kitaptan veya öğretmenden aldım. Olduğu zamanlarda telefonda kullandım.” (K5 kodlu katılımcı)

“Bilgisayardan, internet kullanılarak ders çalışma çok önemlidir. İnternetteki bilgileri kullanılabiliyoruz.” (K10 kodlu katılımcı)

“Hiçbir şey beklemem çünkü gereken her şey var diye düşünüyorum.”(K17 kodlu katılımcı)

“Öğretmen onun bilgisayar ile geliyordu. Halk eğitimdenretroprojektorkullandık. İyi bir höparlör bana eksik geldi.” (K18 kodlu katılımcı)

“Teknoloji hakkında çok destek vermişler” (K19 kodlu katılımcı)

“Japonya’da uzaktan Türkiye’deki Türkçe ders katlıyordum. O zaman zoom kullandık. Türk arkadaşlar ile tanışmak için fırsat varsa daha güvenli bir şekilde arkadaş olabilir ve daha eğlenceli Türkçe geliştirebilir.” (K20 kodlu katılımcı)

Türkçe Öğrenme Sürecinde Öğreticileriyle ve Türkçe Öğrenen Diğer Arkadaşlarıyla İletişim İçin Kullandıkları Dijital Materyaller

Tablo 6

Türkçe öğrenme sürecinde öğretmenleriyle ve Türkçe öğrenen diğer arkadaşlarıyla iletişim için hangi dijital materyalleri kullandıkları hakkında

Kod	f
Telefon üzerinden iletişim kurdum.	8
Bilgisayar üzerinden (internetle) iletişim kurdum.	7
Sosyal medya üzerinden iletişim kurdum.	4
Parmak işaretleriyle iletişim kurdum.	2
Google translate sayesinde iletişim kurdum.	2
Uygulama sözlü discord kullanarak iletişim kurdum.	1
Hello talk ile iletişim kurdum.	1

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların Türkçe öğrenme sürecinde öğreticileri ve arkadaşlarıyla telefonla iletişim kurarak (f=8), bilgisayar üzerinde (f=7), sosyal medya üzerinden (f=4), Google translate sayesinde iletişim kurabildikleri (f=2), dijital sözlük (f=1) ve hello talk ile iletişime geçtikleri (f=1) görülmektedir. Bazı katılımcıların ise Türkçe öğrenme sürecinde öğreticileriyle ve arkadaşlarıyla iletişime geçebilmek için dijital materyal kullanmadıkları (f=2) tespit edilmiştir.

“Parmaklar işaret için kullanıyordum ve bazende” (K4 kodlu katılımcı)

“Sadece telefon ve bilgisayar (sosyal media dahil)” (K5 kodlu katılımcı)

“Konuşarak, yeni arkadaşlar edinerek veya dijital materyaller (İnternetden)” (K6 kodlu katılımcı)

“Konuşarak iletişim kurabileceğimiz, yeni arkadaşlar edine bileceğimiz tüm dijital materyaller” (K7 kodlu katılımcı)

“Türkçe öğrenen arkadaşlarımla iletişim için İngilizceyi ve çeviri uygulamalarını kullanıyordum” (K12 kodlu katılımcı)

“İşaret dili ve çevirisi” (K14 kodlu katılımcı)

“Genellikle az ama sık kullandığım uygulama sözlü discord kullanıyorum ama eğitim yüzünden dijital olarak arkaşım ile görüşüyorum.” (K 17 kodlu katılımcı)

“Telefon ile WhatsApp.” (K18 kodlu katılımcı)

“Japonya’da uzaktan Türkiye’deki Türkçe ders katlıyordum. O zaman zoom kullandık. Ve metin da PDF olarak aldım. Türk arkadaşlar ile tanışmak için Hello talk kullanıyordum.” (K20 kodlu katılımcı)

Öğretim Ortamı Dışında Türkçe Öğrenmek İçin Dijital Materyal Uygulamalarını Kullanılırken Yaşadıkları Kaygılar

Tablo 7

Öğretim ortamı dışında Türkçe öğrenmek için dijital materyal uygulamalarını kullanılırken yaşadıkları kaygılar

Kod	f
Online uygulamalarla Türkçe öğrenirken kaygı duymam.	9
Kaygılarım olsa da Türkçe öğrenmek için bu uygulamaları kullanırım.	3
Öğretim ortamında telefon yasak.	1

Dijital materyallerin faydasının daha fazla olduğunu düşünüyorum. 1

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılanlardan büyük çoğunluğunun Türkçe öğrenim ortamları dışında online ortamlarda Türkçe öğrenirken kaygı duymadıkları (f=9), kaygı duysalar bile Türkçe öğrenmek için pek çok uygulama kullandıkları (f=3), bir kısmı ise öğrenim ortamı dışında dijital materyallerin faydası olmadığını düşündükleri (f=1) tespit edilmiştir.

"Telefon yasak" (K3 kodlu katılımcı)

"Somaliler kaygılanmaz." (K4 kodlu katılımcı)

"Telefondaki bir uygulama yanlış hatırlamıyorsam duolingo kullanıyorum. Ayrıca tercüme etmen ve kelimeler öğrenmek için farklı siteler kullandım." (K5 kodlu katılımcı)

"Google, youtube" (K11 kodlu katılımcı)

"Dijital materyel uygulamalarını dil öğrenmede çok yardımcı olduğunu düşünüyorum." (K12 kodlu katılımcı)

"Şöyle bir sözüm vardı "Ben bunu dili öğreneceğim" dedim ve bu dili öğrenme sürecinde Farklı Diller geliştirdim" (K17 kodlu katılımcı)

"Biri kötü bir amaç ile onlarıkullansin." (K18 kodlu katılımcı)

"Bazen kötü insan ile karışabiliyor. Ama dil öğrenmek için anadil olarak konuşan kişi ile tanışmak çok önemli olduğu için dikkat ederek aynı amacı sahip olan kişi bulmak gerekiyor." (K20 kodlu katılımcı)

Türkçe Öğrenirken Kullanılan Dijital Materyallerin Başarıya Etkisi

Tablo 8

Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin başarıya etkisi hakkındaki görüşleri

Kod	f
Kullandığım dijital materyaller Türkçeyi daha hızlı öğrenmemi sağladı.	12
Kullandığım dijital materyallerin Türkçeyi öğrenmemde çok etkisi olduğunu düşünmüyorum.	3
Dijital materyel etkili ama kitap okumanın etkisi çok daha fazla	1

Tablo 8 incelendiğinde bazı katılımcıların Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin Türkçeyi öğrenmeyi hızlandığını (f=12), bazı katılımcılar ise dijital materyallerin Türkçeyi öğrenmeyi çok etkilemediğini (f=3) düşündüğü tespit edilmiştir. Bazı katılımcılar ise dijital materyallerin

etkili olduğunu ama kitap okumanın Türkçe ğreniminde daha etkili olduğunu (f=1) düşündüğü tespit edilmiştir.

“ok büyük bir fayda gördüm. Daha hızlı öğrendim.” (K1 kodlu katılımcı)

“Yabancı insanlara konuştuğumda veya dilde birbirlerimize yardım ettiğimizde farklı uygulamalarda çok etkiledi.” (K5 kodlu katılımcı)

“ocunluntan çizgi film izemem sayesinde Türkçem iyi seviyedeydi burada ise iletişim vuraran dahada geliştirdim.” (K6 kodlu katılımcı)

“Dijital materyaller öğrenciye çok yardım edebilir, ama kitap okuma daha çok etkili olduğunu düşünüyorum.” (K13 kodlu katılımcı)

“ok etkiledi. Dijital materyal olmasa buraya kadar gelemedim, her şeyi tercüme ettiğim için çok etkiledi.” (K16 kodlu katılımcı)

“Bence bir parça oluyor evet. Ama sadece ondan degil.” (K18 kodlu katılımcı)

“şarkı dinlerken altyazı Okuyorum ya da film izlerken aynı şey” (K19 kodlu katılımcı)

Türkçe ğrenirken Kullandıkları Dijital Materyaller

Tablo 9

Türkçe öğrenirken kullandıkları dijital materyaller ve uygulamalar

Kod	f
Televizyon (film, dizi ve çizgi film izlemek)	10
Bilgisayar (youtube, Google, Netflix, Dizipal)	7
Duolingo	3
Akıllı Tahta	2
Learnturish	2
Busuu	2
Tandem	1
EBA	1
Pdf drive	1
Hellotalk	1
Uygulama kullanmak yerine kitap okudum	1

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe ğrencilerinin farklı uygulamalar ve dijital materyaller yardımıyla Türkçe öğrendikleri (televizyon f=10, bilgisayar f=7, duolingo f=3, akıllı tahta f=2, learnturkish f=2, busuu f=2, tandem f=1, eba f=1, pdf drivef=1, hello talk f=1) tespit

edilmiştir. Araştırmaya katılan bazı katılımcılar ise dijital materyaller yerine Türkçe öğreniminde kitap okumayı (f=1) tercih etmektedirler.

“Film ve dizi izlemek için Netflix uygulamasını kullanıyorum. Netflix aylık ücreti olan farklı teklifler sunarak para verip en güncel film, belgesel, çizgi film izleyebileceğiniz platformdur.” (K6 kodlu katılımcı)

“Film ve dizi izlemek için dizipal, netflix gibi, uygulamaları kullandım.” (K7 kodlu katılımcı)

“Televizyon dizi (Arka Sokaklar) Çizgi filmler (yumurcak tv, Cartoonnetwork)” (K8 kodlu katılımcı)

“Bilgisayar kullandım. Bilmediğim şeyler Google ya da youtube’den bilmediğim şeyler öğrendim.” (K11 kodlu katılımcı)

“Duolingo, Busu, Tandem, (diğerleri unuttum). Bi de whatsapp ta insanlarla çok konuştum” (K18 kodlu katılımcı)

*“Japonya’da uzaktan Türkiye’deki Türkçe ders katlıyordum ve bu PDF olarak aldım. Uzaktan olursa da kitap bakalak Türkçe ders yapabiliyordu. Hem para hem de zaman harcamadım. *<https://www.pdfdrive.com/yeni-h%C4%B0t%C4%B0t-1-yabanc%C4%B1lar-%C4%B0%C3%A7in-t%C3%BCrk%C3%A7e-ders-kitab%C4%B1-with-audio-e163544543.html> *<https://www.busuu.com/ja> Bu da işe yaradı. Türkçe öğrenmek için bir alışkan kazandım. <https://ja.duolingo.com/> Biraz denedim ama zaten çoğu öğrendiğim bilgi olduğu için çok kullanmadım. *<https://apps.apple.com/jp/app/hellotalk%E3%83%8F%E3%83%AD%E3%83%BC%E3%83%88%E3%83%BC%E3%82%AF-%E8%8B%B1%E8%AA%9E%9E%9F%93%E5%9B%BD%E8%AA%9E-%E9%81%B8%E3%81%B9%E3%82%8B%E5%AD%A6%E7%BF%92%E8%A8%80%E8%AA%9E/id557130558>. İyi ve ciddi bir şekilde dil öğrenen insanlar ile tanıştığım için çok işe yaradı. Türkçe konuşmaktan korkmamaya başladım. Ve günlük hayatta kullanılan ifadeleri çok öğrendim.”* (K20 kodlu katılımcı)

Türkçe Öğrenirken Kullanılan Dijital Materyallerin Derse Olan İlgiyi ve Çalışma Süresini Etkilemesi

Tablo 10

Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin derse olan ilgiyi ve çalışma süresini etkilemesiyle ilgili görüşleri

Kod	f
Derste anlamadıklarımı dijital materyaller yardımıyla öğrendim.	8
Türkçemi geliştirdi.	5
Dijital materyaller yazılı materyallerden fazla olunca olumsuz etkiliyor.	3
Herhangi bir etkisi olmadı.	1

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğrencilerinin Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin yardımıyla öğrendikleri (f=8), dijital materyallerin Türkçelerini geliştirdiği (f=5), dijital materyallerin herhangi bir etkisi olmadığı (f=1), dijital materyaller fazla olunca ise olumsuz etkilendikleri (f=3) tespit edilmiştir.

"Derste anlamadıklarımı dijital materyallerden yardım alarak öğrendim."
(K1 kodlu katılımcı)

"Çok kullanmadığım için bilmiyorum." (K5 kodlu katılımcı)

"Türkçem geliştirdi" (K10 kodlu katılımcı)

"Olumlu olarak etkiledi. Dijital materyal kullanarak Türkçe daha hızlı öğrendim." (K 11kodlu katılımcı)

"İyi etkiledi çünkü derslerimi hep internetten çıkartarak öğreniyorum. Kitaptan her cümleyi tercüme ederek okuyorum, o yüzden çok iyi oldu." (K16 kodlu katılımcı)

"Aslında bazen onlardan biktim. Bi an boyunca daha çok kitaplarda okudum, sonra dijital ile..." (K18 kodlu katılımcı)

Türkçe Öğrenim Sürecinde Dijital Materyallerin Etkisi

Tablo 11

Türkçe öğrenim sürecinizde dijital materyallerin etkisi hakkındaki görüşleri

Kod	f
Türkçe öğrenim sürecimde dijital materyallerin faydalı olduğunu düşünüyorum.	12
Türkçe öğrenim sürecinde dijital materyaller öğrenmemi kolaylaştırdı.	3

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılanların büyük bir kısmının Türkçe öğrenim sürecinde dijital materyallerden faydalandığı (f=12), bazılarının Türkçe öğrenim süreçlerini dijital materyallerle öğrenimlerini kolaylaştırdığını (f=3), bazılarının ise öğrenim sürecinde dijital materyalleri kullanmadıkları (f=1) tespit edilmiştir.

“Çat etkili olduklarımı düşünüyorum.” (K4 kodlu katılımcı)

“Türkçe öğrenim sürecimde çok kullanmadım ama mesela İngilizce öğrenim sürecimde çok etkili ve iyi olduğunu düşünüyorum.” (K5 kodlu katılımcı)

“Pozitif yönde etkili , kolay ve ulaşılır olması” (K8 kodlu katılımcı)

“İhtiyacımız olan kelimeleri daha fazla görüb, dil kapasitemizi geliştirebiliriz.” (K9 kodlu katılımcı)

“Ne kadar Türkçe anladığım, kaç kelime öğrendiğim ve nelerde hata yaptığım konusunda mevcut durumu anlamama yardımcı oluyor. Dijital öğrenme materyalleri, Japonya’da bu dili öğreten az sayıda kurum olduğu için Türkçe öğrenmek isteyen kişilerin Türkçe öğrenme fırsatına sahip olmasını kolaylaştırıyor.” (K20 kodlu katılımcı)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmaya katılan yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler bilişim teknolojileri hakkında yeterince bilgiye sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların günlük hayatlarında teknolojiyi; ders çalışmak, iletişim, ödev yapmak, boş vakitlerini değerlendirmek, e-kitap okumak, Türkçe öğrenmek ve alışveriş yapmak için kullandıkları tespit edilmiştir. Adıyaman ve Adıyaman (2020) çalışmalarında BİT’in Türkçenin öğretilmesinde dört temel beceri için de kullanılabilirliğini, BİT’in doğru kullanımının eğlenerek öğrenmeyi sağladığını, BİT’in yanlış kullanımının ise zaman kaybına ve yanlış öğrenmelere neden olabileceğini belirterek öğrencilere etkin ve verimli bilgi iletişim teknolojilerinin nasıl kullanılacağına öğretilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Araştırmaya katılanların medya okuryazarlığı hakkında kendilerince bir tanımlama yapabildikleri, bazı katılımcıların ise bu kavram hakkında bilgilerinin olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca bazı katılımcılar medya okuryazarlığı terimini internette duyduğunu dile getirirken, bazı

katılımcılar ise medya okuryazarlığının eğitim süreci için çok önemli olduğunu dile getirmektedir. Araştırmaya katılanların medya okuryazarlığı hakkında kendilerince bir tanımlama yapabildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca bazı katılımcılar medya okuryazarlığı terimini internette duyduğunu dile getirirken, bazı katılımcılar ise medya okuryazarlığının eğitim süreci için çok önemli olduğunu dile getirmektedir. Türkiye Maarif Vakfı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı'nda Dinleme/izleme A1/A2 düzeylerinde; 21.yüzyıl okuryazarlık becerileri kapsamında bilgi okuryazarlığı (17 kazanım), görsel okuryazarlık (10 kazanım) ve medya okuryazarlığı (7 kazanım) becerilerine yer verildiği görülmüştür. Görsel okuryazarlık ve medya okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından büyük bir gerekliliktir (Kılıç, 2021, s. 180). Bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin medya okuryazarlığı ile ilgili görüşleri incelenmesine rağmen medya okuryazarlığıyla ilgili yabancı dil olarak Türkçe öğrenen görüşlerini içeren teorik ve uygulamalı araştırmalar yoktur.

Katılımcıların Türkçe öğrendikleri kurumdan teknolojik anlamda internet, bilgisayar, akıllı tahta desteği dışında yeterli teknolojik imkânı görmedikleri imkanların kısıtlı olduğu ve teknik alt yapının yetersiz olduğu ve online çalışmalarla Türk arkadaşlarla güvenli ortamlarda görüşme imkânı sağlanmasını bekledikleri görülmüştür. Öztürk ve Uslu'nun (2019) araştırmalarındaki bulgulardan biri yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yenilikçi teknolojilerden yeterince yararlanılamadığı konusudur. Çalışmada teknoloji kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli bir yere sahip olduğu fakat öğrencilerin teknoloji kullanımı üzerine bilgi ve beceri düzeylerinin eşit seviyede olmadığı ve bu sebeple teknoloji kullanım düzeylerinin ilerletilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların Türkçe öğrenme sürecinde öğretmenleri ve arkadaşlarıyla telefonla iletişim kurarak, bilgisayar ve sosyal medya üzerinden, Google translate sayesinde iletişim kurabildikleri, dijital sözlük ve hello talk ile iletişime geçtikleri görülmektedir. Bazı katılımcıların ise Türkçe öğrenme sürecinde öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla iletişime geçebilmek için dijital materyal kullanmadıkları tespit edilmiştir. Çalışkan (2021) çalışmasında araştırmaya katılanlara Türkçe öğrenimi için en çok hangi teknolojik araçları kullandıkları sorulduğunda kendi telefon ve

bilgisayarlarıyla ders çalışmanın daha kolay olduğunu dile getirmişlerdir. Telefon tercihini her yerde rahatlıkla kullanımı açısından yapılırken bilgisayarın tercih nedeni büyük ekranda çalışma kolaylığı olmuştur. Öztürk ve Uslu (2019) çalışmalarında yabancılara Türkçe öğretimi için çoklu ortam materyalleri hazırlanırken ve hazır materyaller kullanılırken öğrencilerin cep telefonları ile rahatça ulaşabileceği kaynaklardan yararlandıklarını belirlemişlerdir. Bazı katılımcıların Türkçe öğrenimleri sırasında iletişim materyalleri kullanmadıkları, bazılarının ise Türkçe öğrenirken kullandığı dijital iletişim materyallerini daha önce de kullandıkları tespit edilmiştir. Bunların yanında Türkçe öğrenimleriyle daha önce kullanmadıkları dijital iletişim materyallerini kullanan katılımcıların da olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin dijital yolla iletişim sırasında kendilerini güvende hissetmek ve kişisel verilerini korumak adına kendi çabalarıyla korunma yöntemlerini öğrenen, kendince yöntemler geliştiren, çevresinden öğrenen katılımcılar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanlar arasında kendini dijital platformlarla iletişim kurduğunda güvende hisseden ve güvende hissetmeyenlerin olduğu görülmüştür. Keskin (2010) çalışmasıyla öğretimde iletişim ortamları aracılığıyla öğrencilerin iletişimine izin verilmesi, simülasyon ve oyunlarla sanal öğrenme ortamları hazırlanmasının kullanıcıları motive ettiği ve eğlenceli bir öğrenim ortamı yarattığı böylece performanslarını da artırdığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan Türkçe öğrencilerinin bir kısmının ise dijital platformlar üzerinde kişisel verilerini nasıl koruyacaklarını bilmedikleri tespit edilmiştir. Katılımcılardan büyük çoğunluğunun Türkçe öğrenim ortamları dışında online ortamlarda Türkçe öğrenirken kaygı duymadıkları, kaygı duysalar bile Türkçe öğrenmek için pek çok uygulama kullandıkları, Bir kısmı ise öğrenim ortamı dışında dijital materyallerin faydası olmadığını düşündükleri tespit edilmiştir. Taş ve Uğurlu (2019) çalışmalarında gençlerin iletişim ve sosyal ilişkiler için sosyal medyayı kullandığını bu durumun hem Türkiye hem de dünyada hızla arttığını ve sosyal medyanın kullanımının dil ediniminde yararlanmak adına eğitim sistemine dahil edilip geliştirilmesi gerektiğini belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin Türkçeyi öğrenmeyi hızlandırdığını, bazı katılımcılar ise dijital materyallerin Türkçeyi öğrenmeyi çok etkilemediğini

düşündüklerini belirtmiştir. Bazı katılımcılar ise dijital materyallerin etkili olduğunu ama kitap okumanın Türkçe öğreniminde daha etkili olduğunu düşündüğü tespit edilmiştir. Türkçe öğrencilerinin farklı uygulamalar ve dijital materyaller yardımıyla Türkçe öğrendikleri (televizyon, bilgisayar, duolingo, akıllı tahta, learnTurkish, busuu, tandem, eba, pdf drive, hello talk) tespit edilmiştir. Göksu ve Bolat (2020) akademik başarının teknolojinin öğretim alanında kullanılmasıyla arttığına değinmiş ve teknolojinin öğretimde kolay ulaşılabilir olması gerektiğini dile getirmiştir.

Araştırmaya katılan bazı katılımcılar ise dijital materyaller yerine Türkçe öğreniminde kitap okumayı tercih etmektedirler. Yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerinin Türkçe öğrenirken kullanılan dijital materyallerin yardımıyla öğrendikleri, dijital materyallerin Türkçelerini geliştirdiği, dijital materyallerin herhangi bir etkisi olmadığı, dijital materyaller fazla olunca ise olumsuz etkilendikleritespit edilmiştir. Araştırmaya katılan Türkçe öğrencileri katıldıkları dijital materyallerle hazırlanan sınavları kolay buldukları, zor buldukları, yapılan sınavlarda kopya çekilebileceği endişesini yaşadıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılardan büyük bir kısmının dijital materyallerin yazılı materyallerin yerine geçebileceğini düşündükleri, bir kısmının ise dijital materyallerin yazılı materyal yerine geçemeyeceğini dile getirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca iyi bir öğrenme için dijital materyaller ve yazılı materyallerin birlikte kullanılması gerektiğini düşünenlerin de olduğu tespit edilmiştir. Çalışmalarında yazılı materyalleri tercih eden ya da böyle bir kıyaslamaya dahil olmak istemeyen katılımcılarında olduğu görülmüştür. Tiryaki ve Karkuş (2019) çalışmalarında Türkçe öğretmeni adaylarının okuma becerisinde dijital materyal kullanımının olumlu sonuçları olduğu özellikle kadın öğretmen adaylarının dijital uygulamalar sayesinde okuduğunu anlama konusunda daha başarılı olduklarını tespit etmişlerdir. Karalök (2020) çalışmasında klasik yöntemlerle dijital öykü ile yabancı dil öğrenimini kıyaslamış ve dijital öykünün okuma motivasyonunu geliştirdiğini tespit etmiştir.

Türkçe öğrenenlerin dijital materyallerin uygulanışı hakkında faydalı oldukları, derslerini kolaylaştırdıkları görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca dijital materyallerin uygulanışıyla ilgili görüşü olmayanların da olduğu tespit edilmiştir. Türkçe öğrencilerinin bir

kısımının dijital materyal hazırlayabilecekleri, bir kısmının dijital materyal hazırlayamayacağı, bir kısmının ise dijital materyal hazırlayabilmek için eksiklerini gidermesi gerektiği tespit edilmiştir. Kalaycı ve Durukan (2019) araştırmalarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi sırasında kullanılan mobil cihazların dilinin Türkçeye değiştirilmesinin sürece olumlu katkıları olduğunu tespit etmiş ve kelime öğrenim hızını artırdığını ortaya çıkarmıştır. Uçar (2019) çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe öğrenimleri için mobil uygulamalar kullanmaya istekli olduklarını ve bu uygulamaların dil becerilerine olumlu etki yarattığını düşündüklerini ortaya koymuştur.

Araştırmaya katılanların dijital materyalleri kullanırken karşılaştıkları sorunlarda öğretmenlerinin yardımcı olabildiği, dijital materyal kullanımında herhangi bir problem yaşamadığı, dijital materyallerle ilgili sorunlarını kendi kendine çözebildiği, dijital materyallerle ilgili sorunlarında öğretmenlerinden rehberlik alamadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların büyük bir kısmının Türkçe öğrenim sürecinde dijital materyallerden faydalandığı, bazılarının Türkçe öğrenim süreçlerini dijital materyallerle öğrenimlerini kolaylaştırdığını, bazılarının ise öğrenim sürecinde dijital materyalleri kullanmadıkları tespit edilmiştir. Katılanların büyük çoğunluğunun kullandıkları dijital materyallerdeki yönergeleri anlamakta sorun yaşamadıkları, bazı katılımcılar ise kullandıkları dijital materyallerin yönergelerinin anlaşılmasız olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Bazı katılımcılar ise kullanılan dijital materyallerin doğru dil seviyelerinde hazırlanmadığını düşünmektedirler. Türkçe öğrenim süreçlerinde özellikle telefonda kullanılabilir kolay ulaşılabilir dijital materyaller görmek istediği, kullanılacak dijital materyallerin telaffuz pratiğine katkısı olmasını istedikleri, kullanılacak dijital materyallerin üzerinde not alınabilecek şekilde düşünülmesi gerektiği, kullanılacak dijital materyalin farklı kategorilere ayrılabilmesi gerektiği ve kullanılan dijital materyalin kullanana izin oluşturma kolaylığı sağlaması gerektiği hakkındaki fikirleri tespit edilmiştir. Bazı katılımcılar ise Türkçe öğreniminde nasıl bir dijital materyal tasarlanması gerektiğiyle ilgili herhangi bir fikir dile getirememiştir. Katılımcıların bir kısmının başka yabancı dillerde kullanılan dijital materyallerin Türkçe öğrenirken de kullanılabilirliğini düşünürken bir kısmının ise başka yabancı dilde kullanılan dijital materyallerin Türkçe öğrenimine uygun olmadığı

hakkında görüşleri tespit edilmiştir. Temizyürek ve ünlü (2015) çalışmalarında dijital göçmenlerin her alanda dijital yerlilere eğitim ve ğretim vermesi için içinde bulunduğumuz dijital devre uygun yöntemler ve materyallerle öğrenme ortamlarını yeniden düzenlemeleri gerektiğini dile getirmiştir. Günümüzde geleneksel eğitim uygulamaları yerine yapılandırmacı eğitim ve ğretim yöntemiyle birlikte eğitim uygulamalarına teknolojinin daha kolay entegre edildiği belirtilmiştir.

neriler

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenecek öğrenciler farklı bilgi alt yapılarına sahip olabilir bu durum göz önüne alınarak dijital materyallerin daha sağlıklı kullanımı için öğrencilere bilgi iletişim, medya okuryazarlığı, kişisel verilerin korunması, yönergelerin okunması hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.
2. Yabancı dil olarak Türkçe ğreticisi dersleri sırasında ve öğrencilere pekiştirme yaparken kullanılabilir dijital yöntemler uygulamalı olarak öğrencilere öğretilmeli ve kendilerini bu platformlarda nasıl korumaları gerektiği de öğretilmelidir.
3. evirimii kullanılması gereken dijital materyallerin hangi platformlarda ve kimler tarafından görülebildiği öğrencilere bildirilirse sanal ortamdaki güvenlik kaygıları azalacaktır.
4. Hazırlanan dijital materyallerin evirimii ya da evirimdişisi kullanılıp kullanılmayacağı öğrencilere ayrıntısıyla açıklanıp bildirilmelidir.
5. Yabancı dil olarak Türkçe ğreticileri teknolojik olarak materyal hazırlamak konusunda hizmetiçi eğitimler almalı ve öğrencilere bilgilerini aktarmalıdır.
6. Öğrencilere yararlanabilecekleri interaktif web sayfaları tanıtılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, A. ve Adıyaman, A. (2020). Uluslararası öğrencilerin yabancı dil öğreniminde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 2(1), 54-72.
- Aktan, C. C. (2007). Yüksek Öğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar. C. Can Aktan (Ed.). *Değişim Çağında Yüksek Öğretim* içinde. Yaşar Üniversitesi Yayını: İzmir.
- Altunbay, M. ve Bıçak, N. (2018). Türkçe eğitimi derslerinde “Z kuşağı” bireylerine uygun teknoloji tabanlı uygulamaların kullanımı. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken/Journal of World of Turks*, 10(1), 127-142.
- Avcı, Y. ve Coşkun, A. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazma becerisi ile ilgili bakış açılarının incelenmesi. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (13-63). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Avcı, Y. ve Okan, G. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik özyeterliklerinin incelenmesi. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (411-454). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Aydın, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Aydın, E. ve Tunagür, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı'nın 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(32), 349-374.
- Aytan, T. ve Ayhan, N. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1(1) 3-37.
- Baş, B. ve Yıldırım, T. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.
- Başak, M. H. ve Ayvacı, H. Ş. (2017). Teknolojinin eğitim hizmetlerine yönelik bir karşılaştırma: Türkiye-Güney Kore örneği. *Eğitim ve Bilim*, 42(190), 465-492. DOI: <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.6710>.

- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmada geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *DEUHFED*, 9(1), 23-28.
- Birinci, F. G. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan bilişim teknolojileri üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 10 (2), s. 350-371. DOI:<https://10.19126/suje.685534>
- Büyükaşlan, A. (2007). Yabancı dil Türkçenin öğretilmesinde yeni: Bilişim uygulamaları, çözüm önerileri. *Departman D' etüdüleri Turques Turclogue u-strasbourg, Strasbourg*, 30(5), 1-17. <https://turcologie.u-strasbg.fr/dets/images/travaux/ali%20buyukaslan.%20yabanci%20dil%20turkce.pdf>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz Oran, Ş., ve Demirel, F. (2021). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (30. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ciğerci, F. M. (2016). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çalışkan, E. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminde geleneksel ve teknoloji temelli yaklaşımların değerlendirilmesi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (27), 921-924. DOI: 10.31590/ejosat.954701
- Çelik, H., Başer Baykal, N. ve Kılıç Memur, H. N. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 379-406. DOI:10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m
- Elkıran, Y. M. ve Beler, F. E. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının teknolojiye yönelik tutumları. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm içinde* (101-123). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Elvan, D. ve Mutlubaş, H. (2020). Eğitim-öğretim faaliyetlerinde teknolojinin kullanımı ve teknolojinin sağladığı yararlar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 100-109.
- Ertem, İ. S. (2016). Oyun temelli dijital ortamlar ve Türkçe öğretiminde kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(20), 1-10.

- Eroğlu, A. (2020). *Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde dijital hikâye anlatımının kullanılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Eroğlu, E. N. (2022). Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde dijital öykülerin yazma becerisinde kullanılabilirliği üzerine: Kuramsal bir çalışma. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(2), 108-123.
- Eskimen, A. D. ve Erdoğan, F. (2021). Dijital hikâye hazırlayan Türkçe öğretmen adaylarının hızlı içerik geliştirme öz yeterlilik ve motivasyon düzeylerinin belirlenmesi. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(23), 523-544.
- Fidan, M., Sarıaslan, E. ve Yılmaz, A. (2022). Uzaktan öğretim süreçlerinde kullanılan Türkçe dersi materyallerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 350-368.
- Geçgel, H. ve Erdemir, E. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yerli, göçmen ve melez olma durumları. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm içinde* (125-143). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Geçgel, H. ve Kana, F. (2020). Reflections of social media, television series and programs on family privacy according to pre-service teachers' views. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(4), 70-84.
- Geçgel, H., Kana, F., Durak, E. ve Meriç, G. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının internet öz-yeterliğinin incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (83), 447-470.
- Geçgel, H., Kana, F. ve Eren, D. (2020). Türkçe eğitiminde dijital yetkinlik kavramının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 886-904. DOI: 10.16916/aded.742352
- Geçgel, H. ve Taşgın, Y. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital tükenmişlik düzeyleri. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm içinde* (145-203). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Gelen, İ. (2017). P21-Program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri (ABD Uygulamaları). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 15-29.

- Göksu, İ. ve Bolat, Y. İ. (2020). Teknoloji kullanımı Türkiye'de öğrencilerin akademik başarılarını etkiliyor mu? Bir meta-analiz çalışması". *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 10(1), 138-176. DOI: 10.17943/etku.614505
- Gçer, A. ve Gürsoy, H. C. (2022). Basılı ve dijital çizgi romanların Türkçe dersi metin işleme süreçlerinde pedagojik bir materyal olarak kullanılması. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 463-478.
- Göker, M. ve İnce, B. (2019). Web 2.0 araçlarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı ve akademik başarıya etkisi. *Turkophone*, 6(1), 12-22.
- Günbayı, İ. (2019). Nitel araştırmada veri analizi: Tema analizi betimsel analiz içerik analizi ve analitik genelleme. Erişim tarihi: 12.02.2023. <http://www.nirvanasosyal.com/h-392-nitel-arastirmada-veri-analizi-tema-analizi-betimsel-analiz-icerik-analizi-ve-analitik-genelleme.html>
- İşman, A. (2001). Teknolojinin Felsefi temelleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1). Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaefd/issue/11223/133993>
- Kalaycı, D. ve Durukan, E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretileri ders kitaplarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2162-2177.
- Kana, F. (2021). "nsz". F. Kana (ed.). *Türkçe Eğitimde Dijital Dönüşüm*. içinde(s. vii-viii.), Paradigma Akademi Yayınevi: Çanakkale.
- Kana, F. ve Kiler, B. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital konuşma eğilimleri. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (387-409). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Kana, F. ve Mete, S. (2021). Türkçe öğretmen adaylarının dijital okuma tutumlarının incelenmesi. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (305-353). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Kana, F. ve Oskay, F. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital eğitsel

- oyun geliştirme öz-yeterlikleri. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (243-303). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Kana, F. ve Şenol, S. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri yeterlikleri. Ed. F. Kana. *Türkçe eğitiminde dijital dönüşüm* içinde (65-99). Çanakkale: Paradigma Yayıncılık.
- Karakuş, N. ve Er, Z. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili görüşleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 177-197.
- Karalök, F. S. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımının okuma motivasyonuna etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Kartal, E. (2005). Bilişim-iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2) , 383-393.
- Kılıç, A. (2021) Türkiye Maarif Vakfı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı A1-A2 dinleme/izleme ve okuma/anlama kazanımlarının 21.yüzyıl okuryazarlık becerileri kapsamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 165-184
- Kırcı, A. (2022). Türkçe öğretmeni adaylarının salgın dönemindeki uzaktan eğitim uygulamaları sürecinde Türkçe dersi okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasında karşılaştıkları sorunlar. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 125-142.
- Kolcu, S., ve Balcı, A. (2021). Salgın döneminde uzaktan Türkçe öğretimi: öğretmen görüşleri kapsamında bir değerlendirme. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3 (Özel sayı 1), 55-65.
- Kurudayıoğlu, M. ve Bal, M. (2014). Ana dili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 74-95.
- Lee, K. (2012). Augmentedreality in education and training. *Tech Trends*, 56 (2), 13-21.

- Lemke, C. (2003). EnGauge 21st centuryskills: Digital Literacies for a digital age. North Central Regional Educational Lab, Naperville, IL; North Central RegionalEduca-tionalLab, Metiri Group, CA,1-32.
- Maden, S. ve nal, A. (2022). Uzaktan (evrim içi) metin işleme süreci ile ilgili Türkçe ğretmenlerinin görüşleri. *Ana Dili Egitim Dergisi*, 10 (2), 418-439.
- MEB (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Erişim Tarihi: 02.04.2022.
https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEY_YENEL_YETERLYKLERY.pdf
- MEB. (2011). Ulusal ğretmen Strateji Belgesi. Antalya.
- MEB. (2014). 2013 faaliyet raporu. Erişim tarihi: 2.3.2022.
https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_04/30032306_meb_2013_idare_faaliyet_raporu.pdf adresinden erişildi.
- MEB. (2016). Eğitimde fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi projesi (FATİH). 5 Nisan 2022 tarihinde <http://yegitekmeb.gov.tr> adresinden erişildi.
- MEB. (2017). <https://yegitek.meb.gov.tr/www/meb-yegitek-suriyeli-cocuklar-icin-mobil-oyun-hazirladi/icerik/1196>. 10 Haziran 2023 tarihinde erişildi.
- rge Yaşar, F. (2017). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı ğrencilerinin ğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik görüşleri: Nitel bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(58), 165-182.
- Özbay, M., ve zdemir, O. (2014). "Türkçe ğretim programı için bir neri: Dijital okuryazarlığa yönelik amaç ve kazanımlar". *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 2 (2), 31-40.
- zdamar Keskin, N. (2010). Mobil ğrenme teknolojileri ve araçları. Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 10-12 Şubat 2010 Muğla niversitesi.
https://ab.org.tr/ab10/kitap/keskin_AB10.pdf

- Özdemir, O. (2021). Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımı. Erişim Tarihi: 5.5.2023.
<https://openaccess.izu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12436/2721/T%C3%BCrk%C3%A7e%20%C3%96%C4%9Fretiminde%20TEKNOLOJ%C4%B0%20KULLANIMI.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *Electronic Turkish Studies*, 12(4), 427-444 DOI:10.7827/TurkishStudies.11283.
- Özerbaş, M. A. ve Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerinde etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Öztürk, T. ve Uslu, A. (2019). Türkiye’de geçici koruma statüsünde olan suriyeli yetişkinlere verilen dil eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin yeri. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 1(1), 57-77.
- Partnershipfor 21st Century Learning (P21). (2007). Framework for 21st centurylearning. Erişim tarihi: 10.01.2023. <http://www.p21.org/our-work/p21-framework> adresinden alındı.
- Sözbilir, M. (2009). Nitel veri analizi. 10.5.2023. Retrived from <http://fenitay.files.wordpress.com/2009/02/1112-nitel-arac59ftc4b1rmada-veri-analizi.Pdf> on.
- Sözer, B., Özdamar, N. ve Pilanci, H. (2020). Yabancı dil öğrenimi için hazırlanan e-öğrenme ortamlarına ilişkin kullanılabilirlik araştırmalarının incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, (4), 174-207.
- Taş, S. ve Uğurlu, M. (2019). Dil eğitiminde teknoloji ve sosyal medya etkisi.H. Ö. Özdemir (Ed.) *Sosyal Medya ve Etkileri* (95-106) içinde. Ankara: Gece Akademi.
https://www.researchgate.net/publication/346032565_dil_egitiminde_teknoloji_ve_sosyal_medya_etkisi
- Temizyürek, F. ve Ünlü, N. (2015). Dil Öğretiminde teknolojinin materyal olarak kullanımına bir örnek: “Flipped Classroom”. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 4(1), 64-72 .
- Terzioğlu, E. (2023, Ocak 27). Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler. İletişim

- Ansiklopedisi. <https://iletisimansiklopedisi.com/2023/01/27/dijital-yerliler-ve-dijital-gocmenler-digital-natives-and-digital-immigrants/> Erişim tarihi:13.06.2023. DOI: 10.5281/zenodo.7577153.
- Tiryaki, E. N ve Zini, H. (2022). Yabancılara Türkçe ğretiminde paragraf yazmada teknoloji kullanımı. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 85-105.
- Tiryaki, E. N. ve Karakuş, O. (2019). Türkçe ğretmeni adaylarının dijital uygulama aracılığıyla okuduğunu anlama becerisinin incelenmesi. *Journal of Advanced Education Studies*, 1(1), 1-11.
- Top 100 tools for learning (2022). <https://toptools4learning.com/wp-content/uploads/2022/08/TT4L2022.pdf> Erişim tarihi:13.06.2023.
- TTKB. (2023). 21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere Yönelik Araştırma Raporu. Erişim tarihi 20.06.2023. http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_05/11153521_21.yy_becerileri_ve_degerlere_yonelik_arastirma_raporu.pdf.
- Türkben, T. ve Alptekin, E. (2022). Yabancılara Türkçe ğretiminde dijital ykleme aracılığıyla kültürel ögelerin aktarımı. *Aydın TMER Dil Dergisi*, 7(1), 23-58.
- Türkiye Maarif Vakfı (2021). Maarif Türkçe Kitap Setleri. <https://turkiyemaarif.org/editions/maarif-turkce-kitap-setleri> Erişim tarihi 12.05.2023.
- Uçar, T. (2019). *Taşınabilir cihazlar aracılığıyla yabancı dil olarak Türkçe ğrenimi uygulamalarının belirlenmesi, sınıflandırılması ve ğrenci kazanımlarına ilişkin ğrenci değerlendirmeleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa.
- Ustabulut, M. Y. ve Kana, F. (2021). Türkçe ğretmeni adaylarının dijital oyunlarla ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (42), 324-343. DOI: 10.33418/ataunikkefd.858424.
- Ustabulut, M. Y. (2021). Türkçe ğretmeni adaylarının dijital yazmayla ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal*

Bilimler Dergisi, 19(2) , 300-311. DOI: 10.18026/cbayarsos.889022.

Yalçın, F. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital sunu materyallerinin kullanımının suriye kökenli öğrencilerin türk kültürünü tanımalarına katkısı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa.

Yaman, H., Demirtaş, T., ve Aydemir, Z. İ. (2013). Türkçe Öğretmeni adaylarının dijital pedagojik yeterlilikleri. *Electronic Turkish Studies*, 8(8), 1407-1419.

YEE, (2020). Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Eğitim Portalı <https://www.yee.org.tr/tr/turkce/turkce-ogretim-portali> Erişim tarihi 12.05.2023.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Güncelleştirilmiş ve geliştirilmiş 12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, S. (2020). Türkçe öğretiminde teknolojik materyal kullanımı. *Journal of World of Turks/Zeitschriftfürdie Welt der Türken*, 12(1), 95-115.

Yılmaz, F. ve Babacan, G. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast kullanımı. *Electronic Turkish Studies*, 10(3), 1153-1170.

Yılmaz, Y., Üstündağ, M. T., Güneş, E. ve Çalışkan, G. (2017). Dijital hikâyeleme yöntemi ile etkili Türkçe öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(2), 254-275.

Wing, J. M. (2006). Computational thinking. *Communications of the ACM*, 49 (3), 33-35 DOI: 10.1145/ 1118178.111821.